

Generalitat
de Catalunya

Avanç de planejament plurimunicipal de les Garrigues Altes

Informe de resultats de la sessió

Sessió participativa sobre les infraestructures
i el model territorial de les Garrigues Altes

Granyena de les Garrigues 24/10/2023

Barcelona, 27 d'octubre de 2023

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Subdirecció General d'Actuacions Urbanístiques. Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura, Departament de Territori.

Empresa que redacta l'informe

Arda Gestió i Estudis Ambientals

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context.....	4
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos del procés participatiu	5
2. Assistència i participació	6
3. Recull d'aportacions	8
3.1 Instal·lacions de centrals per la producció d'energia renovable	10
3.2 El model agrícola.....	10
3.3 Els espais oberts de les Garrigues Altes	¡Error! Marcador no definido.
3.4 El risc d'incendi.....	¡Error! Marcador no definido.

1. Introducció

El present procés participatiu s'emmarca en la fase d'anàlisi i diagnosi, prèvia a l'elaboració pla d'ordenació urbanística plurimunicipal, que té com a objectiu l'elaboració d'un document que reculli els objectius i criteris urbanístics dels municipis de les Garrigues Altes, tenint en compte les característiques i necessitats del territori tant a nivell socioeconòmic, com paisatgístic i ambiental.

1.1. Antecedents i context

Els municipis de les Garrigues Altes s'enfronten a un important repte demogràfic provocant pel despoblament. L'àmbit territorial de les Garrigues Altes és el sistema urbà de Catalunya on es perd més població de forma sostinguda en el temps, una problemàtica lligada a altres reptes com la dificultat de la població per accedir a un habitatge, la manca de transport públic i la importància de millorar la xarxa viària. Davant d'aquests reptes, des de la Subdirecció General d'Actuacions Urbanístiques del Departament de Territori s'impulsa la redacció d'un avanç de planejament urbanístic plurimunicipal per a tots els municipis del sistema urbà de les Garrigues Altes integrat pels municipis de Bellguarda, Bovera, la Granadella, Granyena de les Garrigues, Juncosa, el Soleràs i els Torms, incloent el Cogul com a municipi afegit. La finalitat última del pla d'ordenació amb visió supramunicipal és crear les condicions per potenciar l'arrelament de la població. En aquest context, es considera necessari realitzar un procés participatiu en paral·lel a la redacció del document d'objectius i criteris urbanístics per tal de recollir les necessitats i visió del territori.

1.2 Objectius del procés participatiu

L'objectiu del procés participatiu és recollir l'opinió i possibles propostes de la ciutadania pel que fa als objectius i criteris urbanístics a les Garrigues Altes, així com recollir informació i inquietuds sobre l'afectació que el planejament urbanístic pot tenir sobre la qualitat de vida, i contribuir així a identificar i planificar accions urbanístiques que millorin la salut i benestar de la ciutadania.

1.3 Eixos del procés participatiu

La sessió que descriu aquest informe correspon a la **fase deliberativa** del procés participatiu. Aquesta fase s'ha organitzat en quatre eixos de debat:

- Eix 1: Les necessitats d'habitatge i el model urbà.
- Eix 2: La regulació i la protecció dels espais oberts.
- Eix 3: El model econòmic-productiu de les Garrigues Altes.
- Eix 4: Les infraestructures i el model territorial.

Per cadascun dels eixos es realitzen dues sessions presencials en diferents municipis de les Garrigues Altes.

Aquest informe correspon a la sessió sobre el quart eix de debat "**Les infraestructures i el model territorial**" realitzada a Granyena de les Garrigues el 24 d'octubre de 2023. L'objectiu de la sessió ha estat detectar les potencialitats i mancances en relació a les infraestructures i la vertebració del sistema urbà de les Garrigues Altes, incloent qüestions com la mobilitat, tant interna dins de l'àmbit, així com la connectivitat del sistema amb l'exterior, el serveis, analitzant l'abastament i el sanejament de l'aigua, la regeneració dels residus, així com la connexió a la xarxa digital i les mancances en equipaments.

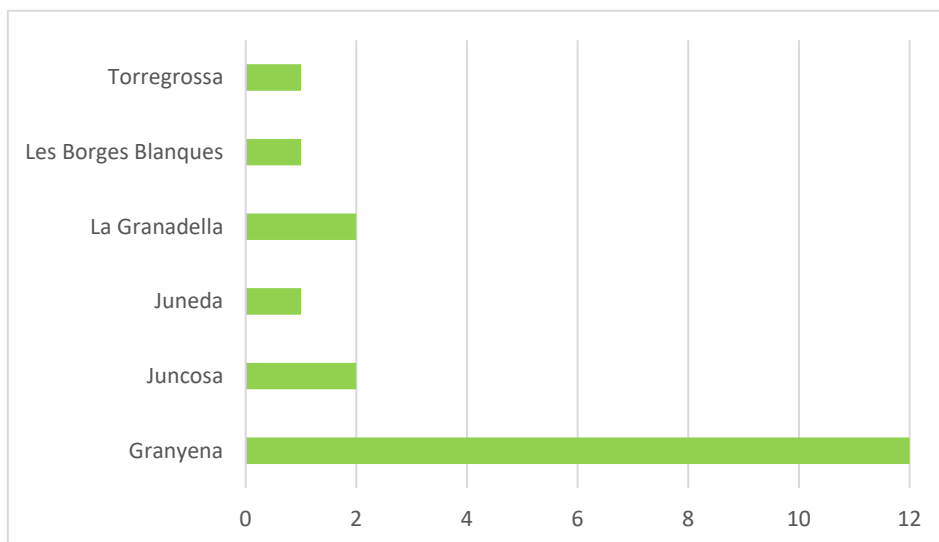
La sessió va comptar amb la benvinguda als assistents per part de l'alcaldesa del municipi i presentacions per part de Silvia Pallejà, tècnica de la Comunitat de municipis de les Garrigues Altes, per explicar la situació dels equipaments a les Garrigues Altes, i de Joan Mas, tècnic de la diputació de Lleida, per explicar la situació pel que fa a infraestructures de mobilitat i connexió. Posteriorment, Anna Martín, d'Arda, explica la dinàmica i funcionament de la sessió.

Al llarg de la sessió, les persones assistents van treballar en diferents taules de debat on van respondre i deliberar sobre les qüestions plantejades al voltant de l'eix temàtic.

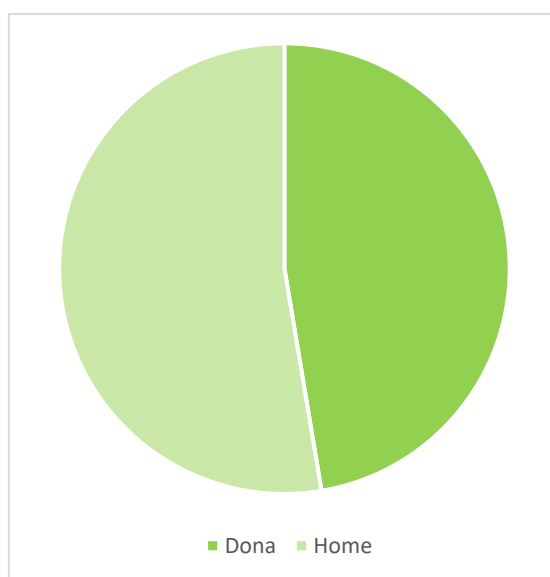
2. Assistència i participació

La sessió ha comptat amb una assistència de 19 persones.

Gràfic 1. Procedència de les persones participant

Gràfic 2. Participants per gènere

Taula 1. Participats segons ocupació*

Situació i sector laboral	Nombre participants (persones)
Jubilat/da o pensionista	9
Aturat/da	1
Administració pública	2
Activitats professionals, científiques i tècniques i administratives	1
Agricultura, ramaderia, aqüicultura, explotació forestal	3
Activitats financeres, assegurances i immobiliàries	1
Construcció	1

*Taula elaborada a partir de la informació donada pels participants que han omplert el qüestionari d'avaluació, tenint en compte que és una pregunta amb opció de multi-resposta.

A la sessió hi assisteix personal tècnic de la Comunitat de Municipis de les Garrigues Altes, de l'Ajuntament de la Granadella i del Consell comarcal de les Garrigues i representants de dos ajuntaments de l'àmbit: Granyena i Juncosa.

3. Recull d'aportacions

Es divideixen els assistents en quatre grups i es reparteixen en sengles taules per deliberar i respondre dues qüestions, amb dues taules per cada qüestió:

- Mancances en relació a infraestructures.
- Equipaments i model territorial

Cada un dels grups comença a una taula diferent i responent i debatent a una de les qüestions; després de 20 minuts, el grup es mou a una de les taules debatent l'altra qüestió, de manera que al final de la sessió tothom ha passat per totes les taules i han tingut l'oportunitat de debatre totes les preguntes.

Treball en grups

- **4 taules de debat per fer aportacions sobre les 4 preguntes (2+2)**

40 min
(20'/20')

Posteriorment, les dues taules dedicades a infraestructures i les dues taules dedicades a equipaments i model territorial s'ajunten per posar en comú allò que han tractat els diferents grups.

Treball en grups

- **Posta en comú**

20 min

3.1 Mancances en relació a infraestructures

El debat al voltant d'aquesta qüestió s'estructura a través de demanar als participants que identifiquin quins són els quins són els dèficits de mobilitat entre municipis de les Garrigues Altes i amb els municipis externs (Lleida, Les Borges, . . .), incloent dèficits en el transport públic. També s'interpel·la sobre problemàtiques relacionades amb les xarxes de serveis: abastament i el sanejament de l'aigua, tractament dels residus, connexió digital.

Quins són els dèficits de mobilitat entre municipis de les Garrigues Altes? Quins són els dèficits de mobilitat amb municipis externs (Lleida, Les Borges,.. .)? Quins dèficits identifiqueu en transport públic? Identifiqueu problemàtiques relacionades amb les xarxes de serveis: abastament i el sanejament de l'aigua, tractament dels residus, connexió digital.

Les persones participants consideren que la **mobilitat** en l'eix de Granyena a Juncosa "*està solucionat*", en el sentit que les vies estan en prou bon estat. En general, consideren que a les Garrigues Altes hi ha bona connexió est - oest, però cal millorar la connexió nord - sud entre els municipis de l'àmbit territorial, especialment la mobilitat i les vies a la zona sud de l'àmbit.

La prioritat pel que fa a les vies de comunicació és millorar la pista que uneix Torrebesses, Granyena, el Cogul i Casteldans. Aquest pista s'hauria de transformar en carretera, ja que a la pràctica és la via principal tant per a la gent com per al transport sanitari i escolar. Tot i que el tram entre Granyena i el Cogul s'ha reparat recentment, s'aposta per transformar-la en una carretera de les característiques de la C-12, ja que consideren important tenir en compte que si s'arregla la via hi passaran camions i cal que estigui preparada per això. A més, tenen por que un cop arranjat la via no es mantingui.

També caldria millorar l'estat de les vies entre Granyena i la Granadella, una connexió que és particularment important per anar al CAP i accedir a altres serveis i activitats. Actualment, els participants que són veïns de Granyena i la Granadella, expliquen que per anar d'un municipi a l'altre, degut al mal estat de la via més directa, la C-233, passen per Torrebesses, és a dir que "*som veïns de terme però hem de fer la volta*". El mal estat d'aquesta via afecta directament a l'accés a l'institut de la Granadella, ja que per a un trajecte que hauria de ser de 15 minuts, el bus escolar triga una hora des de Granyena fins a l'institut. Per als participants això és un greuge, ja que mentre alguns opten perquè els fills vagin directament a l'institut a Lleida un cop

acabada la primària, d'altres prefereixen anar a l'institut de la Granadella per generar "comunitat" i perquè valoren el model d'escola i institut rural més petit i el trajecte suposa una limitació.

Per això, tot i que la via principal sigui a la pràctica la via local, es considera que també és important arreglar el tram de la C-233 entre el Soleràs i la Granadella. Una de les persones participant esmenta l'existència d'un camí, ara desaparegut, entre Granyena i la Granadella que passava per la vall i que era molt més recte que el tram de la C-233. Tot i així, per a algunes de les persones (de Granyena) aquesta connexió no es tant important ja que expressen "a què hi vas a la Granadella? Ja vas a Lleida".

Una altra via local que ha esdevingut principal per als habitants de les Garrigues Altes és el camí rural que uneix els Torms amb Bellaguarda i que és el que es fa servir de forma preferent per connectar aquests dos municipis i els del voltant. Tant és així que els ajuntaments del voltant fan una aportació anual per contribuir el manteniment donant suport els dos ajuntaments a qui els correspon (Bellaguarda i els Torms).

També s'identifica la necessitat de millorar el ferm de la C-242 entre el trencall de la C-12 i Bellaguarda i es valora la carretera "de la serra", la LV-7011, pel seu valor paisatgístic.

La major part de persones participants a les taules són de Granyena i consideren la seva situació com a "privilegiada", gràcies a la bona comunicació a través de bones carreteres cap a fora la comarca i cap a Lleida en concret. Per exemple, relaten que aquesta bona comunicació amb Lleida és el que explica en part, que Granyena sigui l'únic municipi de les Garrigues Altes on hi ha un restaurant i una fonda.

En aquesta zona diuen, "mirem cap a Lleida", enlloc d'anar cap a Borges tot i ser la capital de comarca. A Borges tenen necessitat d'anar-hi quan han de fer papers (agricultura) o anar als especialistes sanitaris, però no funciona com a capital de comarca, ja que per anar a comprar i fer encàrrecs quotidians, els és més fàcil anar a Lleida on a més, hi ha més serveis.

Les persones de Granyena valoren que estan coberts amb l'oferta de **transport públic** que els comunica amb Lleida. Per la resta, s'identifica una mancança en transport públic. Les línies de bus que hi ha actualment no funcionen, ja que tenen molt poca freqüència. L'opció de taxis, a demanda, la consideren més adequada, però "són cars". Es proposa un servei de taxis que estigui subvencionat o funcioni com a transport públic. A la proposta de la dinamitzadora de considerar opcions com cotxes compartits o compartir trajectes, els participants consideren

que és quelcom que ja es fa de manera informal, entre veïns. Els participants també valoren l'opció del vehicle elèctric compartit.

Si que es considera interessant una línia de bus regular cap a Borges, "*que és on hem de fer tots els papers*", tot i que per alguns participants que viuen a Granyena, aquesta línia no es pot reivindicar perquè no la farien servir gaire.

Tot i que al no ser de la zona, els participants esmenten que els habitants de Bovera tendeixen a tirar cap a Flix quan els cal traslladar-se a municipis més grans, a diferència dels altres municipis de l'àmbit territorial que tenen tendència a anar cap al nord.

Pel que fa a l'**abastament d'aigua**, els participants estan descontents amb la qualitat de l'aigua de l'aixeta, que descriuen com amb "*gust de fang, d'aigua estancada*". Expliquen que gairebé tots ells opten per consumir aigua embotellada o han instal·lat filtres d'osmosis, ja que no se'n refien de l'aigua de l'aixeta per beure'n. A més a més, es queixen dels talls d'aigua provocats pels vessaments i la contaminació a Utxesa. Per abordar la problemàtica identificada de problemes de contaminació a l'aigua de la Vall Major, alguns participants proposen depuradores verdes i també surt l'opció de fer servir aigua del pantà de l'Albagès, però genera debat ja que no consideren que fos una gran millora respecte al pantà d'Utxesa.

Es destaca la importància d'implantar on calgui i acabar de desplegar la **fibra òptica** als municipis de les Garrigues Altes, tot i que a Granyena ja en tenen. Les persones que resideixen a la Granadella es queixen de la mala connexió de xarxa mòbil. També s'identifiquen mancances en la cobertura mòbil als municipis de la Vall Major.

Respecte a la **xarxa de camins**, com a proposta general es demana en primer lloc fer un inventari de camins i després dissenyar-ne un pla de manteniment. Més en concret, un dels participants proposa que el POUM només reflecteixi els camins principals, per tal de donar més marge a canviar els camins secundaris. Ho proposa arrel d'una problemàtica concreta on, en una granja en desús, a força de passar-hi es va crear un camí que travessava part dels límits de la granja, però aquest camí no oficial va incorporar-se al POUM sense consultar, de manera que els propietaris de la granja, al voler posar-la en marxa, s'han trobat que no poden afectar aquest nou camí.

Pel que fa als **residus**, els participants expliquen que s'està tendint a la recollida porta a porta, que els participants valoren positivament (si és en cubells), malgrat la recança a que generi brutícia o atregui animals. També es debat la recollida de voluminosos; a Granyena passen a

buscar-los a domicili un cop al mes, però amb la limitació que només recullen fins a tres coses, mentre que a Juncosa, ho has de portar a un punt de recollida però no hi ha limitació de quantitat.

En relació a l'**abastament d'energia**, els participants proposen les comunitats d'energia d'autoconsum compartit.

3.2 Equipaments i model territorial

El debat al voltant d'aquesta qüestió s'estructura a través de demanar als participants que identifiquin les necessitats d'equipaments municipals, anant més enllà i reflexionant sobre quins equipaments poden o han de ser mancomunats (esportiu, assistencial, docent, cultural,...) i on haurien de situar-se i també pensant sobre quin ha de ser el paper del municipi de la Granadella dins del sistema urbà de les Garrigues Altes.

Quines són les necessitats d'equipaments municipals? Quines equipaments poden o han de ser mancomunats (esportiu, assistencial, docent, cultural,...)? On haurien de situar-se? Quin ha de ser el paper del municipi de la Granadella dins del sistema urbà de les Garrigues Altes? Quin ha de ser el paper de la resta de municipis?

1. Les persones que han participat a la sessió consideren que és bo compartir equipaments, sense que això suposi no tenir-ne de propis. Aquests propis haurien de millorar la ubicació estratègica dins el nucli urbà. Proposen d'establir dos eixos dins les Garrigues Altes per tal de concentrar equipaments:
2. El Cogul, Granyena, El Soleràs, Els Torms i Juncosa, La Granadella, Bellaguarda i Bovera.

Una de les seves principals preocupacions rau en què consideren que és una població amb un percentatge molt elevat de persones grans. És per això que els equipaments de salut i els relacionats amb la gent gran han ocupat bona part de la discussió. Pel que fa als **equipaments de salut** consideren que el CAP hauria de tenir més serveis (com ara psicologia) i que els metges es desplaressin a les llars (ho fan quan hi ha urgències). En relació als **equipaments de gent gran** confirmen que el centre de dia de la Granadella és un bon equipament però que per donar servei a tots els municipis és insuficient, no tant per la quantitat de persones que hi van, sinó

perquè la comunicació per carretera no és prou bona. Proposen que hi hagi una delegació a cada poble amb serveis compartits. La manera que proposen és per exemple utilitzar **l'equipament de centre cívic** amb una persona que dinamitzés activitats adequades per a la gent gran. Altra cosa és la qüestió dels àpats. Per tal de garantir un àpat adient al dia proposen que el bar del municipi, o l'obraor de Bellaguarda pogués oferir àpats a baix cost, a més de poder oferir àpats a domicili.

Els **equipaments d'educació** han estat també motiu de debat. Pel que fa als equipaments d'educació Primària hi havia diferents opinions. Les persones participants, tot i que atorguen valor a l'educació personalitzada que es pot donar en un espai amb pocs infants, prioritzen que els infants es relacionin entre si, es socialitzin amb el major nombre d'infants possible dels diferents pobles. És per això que, a partir de la proposta de dividir en dos eixos Les Garrigues Altes, finalment plantegen que hi hagi 2 escoles d'educació Primària. Pel que fa a l'Institut, proposen que pugui gaudir de tot el cicle (ESO més Batxillerat/Cicles formatius)

Quant a **equipaments culturals**, d'una banda consideren que en tenen, i d'una altra que hi ha altres equipaments (com ara escoles) als quals es podria donar un altre ús. El que sí que detecten com a necessitat és que aquests equipaments culturals puguin ser dinamitzats. Per això proposen poder tenir accés a un agent dinamitzador "mancomunat". Aporten més propostes al voltant de la "cultura", com ara una "Rodafira cultural", utilitzar la xarxa de biblioteques per tenir accés fàcil als llibres (punt de recollida i retorn).

Hi ha una idea que es repeteix i és la de concentrar els serveis en un sol espai propi a cada municipi: bar, botiga, casal de reunió, biblioteca. Aquesta proposta sorgeix davant la realitat que viuen bona part dels vuit municipis que és que els bars (també com a espai de trobada) i les botigues tanquen. És per això que davant aquesta situació demanen als Ajuntaments - o d'altres administracions - que municipalitzin aquests espais, que els facilitin que es mantinguin oberts per mantenir viu el municipi.

Una altra qüestió són els **equipaments** relacionats amb el **turisme**. En aquesta sessió es proposa crear una oficina de turisme de les Garrigues Altes, un espai compartit on facilitar tot allò que sigui d'interès turístic (que prèviament s'hauria d'identificar, senyalitzar i publicitar). Els Ajuntaments haurien de poder disposar també d'aquesta informació. També proposen que es pugui disposar d'un servei agroturístic, ja que les Garrigues Altes és primordialment un territori agrícola.

El que es considera un dels millors **equipaments esportius** són les piscines que sí que n'hi ha una en cada municipi. El valor que li atorguen és, sobretot, socialitzador perquè durant l'estiu la piscina té servei de restauració (el "xiringuito"). La proposta de tenir un poliesportiu per a tots els municipis (més enllà de la pista coberta de Granyena) és compartida. Fins i tot es proposa que els equips dels diferents esports siguin equips de "les Garrigues Altes". Es proposa també que hi hagi serveis esportius compartits, de manera que es puguin fer tot tipus d'esports a les Garrigues Altes, la qual cosa suposaria distribuir les despeses entre els diferents Ajuntaments. També caldria millorar l'accessibilitat a les diferents pistes existents. Una altra proposta relacionada amb "esport" i "turisme" és la creació de "*vies verdes*" tot adaptant passarel·les i senyalitzant els vorals, així com circuits per bicicletes.

